

Prešovská univerzita v Prešove
Filozofická fakulta
Inštitút rusistiky

SYLABUS K PREDMETU
SLAVISTIKA A STAROSLOVIENČINA
(povinne voliteľný predmet)
IIRU/SLAVS//22

Vyučujúci: doc. Mgr. Nikoleta Mertová, PhD.,
čm. 451, 4. posch. Hlavná budova VŠA, sekcia A
Konzultačné hodiny sú uvedené na webovej stránke inštitútu.
Mail: nikoleta.mertova@unipo.sk

Spôsob ukončenia: skúška

Forma výučby: 1/1, metóda kombinovaná

1 hodina prednáška/ 1 hodina seminár v priebehu semestra

Počet kreditov: 3

Spôsob hodnotenia:

- aktívna participácia
- prezentácia riešenia zadaných problémov
- písomný vedomostný test

Podmienky na absolvovanie predmetu:

Priebežné hodnotenie.

Predmet sa hodnotí priebežne (priebežné hodnotenie).

V priebehu semestra študent priebežne spracováva analýzy a preklady zadaných pramenných historických textov, študuje problematiku vzťahov a historických súvislostí vývinu staroslovienskeho jazyka, prezentuje výsledky na zadané témy vo forme prezentácie (.pptx) a v závere semestra (v zápočtovom týždni) absolvuje písomný vedomostný test.*

Kritériá úspešnosti (percentuálne vyjadrenie výsledkov pri hodnotení predmetu) sú pre klasifikačné stupne nasledovné: A: 100,00 – 90,00 %; B: 89,99 – 80,00 %; C: 79,99 – 70,00 %; D: 69,99 – 60,00 %; E: 59,99 – 50,00 %; FX: 49,99 a menej %. Študent, ktorý získa menej ako 50 % bude hodnotený stupňom FX.

Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia samostatnej práce, seminárnej práce (prezentácie) a písomného testu.

Hodnotenie výkonu študenta:

10 bodov – aktívna participácia na seminároch; vypracovanie zadani a ich prezentácia

40 bodov – semestrálny projekt vlastného výskumu (prezentácia)

50 bodov – finálny písomný vedomostný test

Absolvovanie všetkých uvedených podmienok je povinné.

Prepočet záť až študenta:

1 kredit = 30 hodín;

účasť na prezenčnej forme výučby – 26 hodín;

*štúdium odbornej literatúry, príprava na semináre a príprava na prezentáciu – 40 hodín;
štúdium odbornej literatúry a príprava na záverečný test – 24 hodín.*

Záverečné hodnotenie:

test

Výsledky vzdelávania:

Vedomosti:

- dokáže zdefinovať a vlastnými slovami interpretovať základné pojmy z idiodiachronického štúdia jazyka a analýzy historických jazykových javov, predovšetkým v oblasti gramatiky praslovanského a staroslovienského jazyka;
- dokáže popísať postup činnosti a princípov pri idiodiachronickom štúdiu, výskume jazyka a analýzy historických jazykových javov v oblasti gramatiky staroslovienského jazyka;
- dokáže formulovať gramatické princípy a zákonitosti vývoja v rámci idiodiachronického štúdia a výskumu jazyka i analýzy historických jazykových javov, predovšetkým v oblasti gramatiky staroslovienského jazyka;
- dokáže prezentovať svoje vedomosti o gramatických kategóriách, ich vývine v rámci jednotlivých slovných druhov staroslovienského jazyka a ich paradigmách;
- dokáže analyzovať krátky pramenný text, určiť gramatické kategórie slovných druhov, realizovať preklad a morfológický rozbor.

Zručnosti:

- dokáže diskutovať o vybranej problematike, zaujať postoj a zdôvodniť svoje stanovisko; prezentovať navrhnutý projekt seminárnej práce z vybranej oblasti histórie staroslovienského jazyka;
- rozvíja poznatky, získané v idiodiachronickom štúdiu jazyka a analýzy historických jazykových javov, predovšetkým v oblasti fonetiky, gramatiky a ich súvislostí v rámci praslovanského a staroslovienského jazyka;
- dokáže porozumieť písanému a ústnemu náučnému textu z oblasti histórie (fonetiky a gramatiky) staroslovienského jazyka;
- dokáže zostaviť a odprezentovať prezentáciu na odbornú tému z oblasti histórie a vlastného výskumu staroslovienského jazyka;
- dokáže čítať v staroslovienskom jazyku, porozumieť staroslovienskemu textu a interpretovať ho;
- dokáže tvorivo použiť vedomosti pri riešení (problémovo) zadaných úloh, analyzovať problém a syntetizovať nové riešenie;
- dokáže tvorivo prinášať nové riešenie na zadanú úlohu;
- dokáže viesť odborný dialóg a aktívne sa zúčastniť diskusie na témy z oblasti historickej gramatiky a základov morfológie praslovanského a staroslovienského jazyka.

Kompetencie:

- dokáže vyhľadávať, spracúvať a analyzovať odborné informácie z rôznych zdrojov v cudzom jazyku;
- dokáže autonómne kriticky a reálne myslieť a rozhodovať sa;
- dokáže sa adekvátne rozhodnúť a prevziať zodpovednosť za svoje rozhodnutia;
- preukáže schopnosť prijať zodpovednosť za seba a členov tímu a kooperovať v tíme.

Stručná osnova predmetu:

- Vývin praslovanskej jazykovej osnovy – fonetický systém a prozodické vlastnosti praslovančiny. Vokálny a konsonantický systém praslovančiny. Fundamentálne praslovanské fonetické princípy (zákon otvorených slabík, zákon stúpavej zvučnosti, zákon slabickej harmónie) a ich vplyv na vývin fonetického systému slovanských jazykov.

- *Teórie o genéze Slovanov. Balto-slovanská jazyková jednota a genéza staroslovienskeho jazyka. Starosloviensky a cirkevnoslovanský jazyk. Genéza staroslovienskeho písma (grafické systémy – cyrilský a hlaholský) a staroslovienske pamiatky.*
- *Analýza fonetického systému staroslovienskeho jazyka a jeho vývin s ohľadom na praslovanské fonetické princípy (vokálny a konsonantický systém, zmeny a vznik sekundárnych konsonantov, palatalizačné harmonizačné zmeny, zánik a vokalizácia jerov, monoftongizácia diftongov, a pod.).*
- *Analýza substantív z aspektu typu tematického markeru (typ skloňovania, resp. deklinačné typy substantív), definícia variantu (mäkký a tvrdý variant kmeňov substantív), určenie formy substantíva príslušnej paradigmy v závislosti od gramatických kategórií, vokálne a konsonantné kmene substantív.*
- *Analýza adjektív z aspektu typu tematického markeru (typ skloňovania, resp. deklinačné typy adjektív), definícia variantu (mäkký a tvrdý variant kmeňov adjektív), určenie formy adjektíva príslušnej paradigmy v závislosti od gramatických kategórií, určenie krátkej (mennej) a zloženej formy adjektíva.*
- *Štruktúrne a sémantické aspekty zámen, preklad v texte.*
- *Gramatické kategórie sloves, časovanie tematických a atematických sloves, formy prítomného, minulého a budúceho – definícia foriem, príslušných flexií paradigmy a sémantický aspekt konkrétnych slovesných tvarov.*
- *Participiá a určovanie príslušnej formy v závislosti od paradigmy a gramatických kategórií.*
- *Numeráliá, prepožície, adverbiá, konjunkcie, interjekcie – štruktúrne a sémantické aspekty – analýza v texte.*
- *Analýza pramenných textov v staroslovienskom jazyku a v jazyku cirkevnej slovančiny.*

Odporúčaná literatúra:

- GRINEVIČ, G. S., 1993. Praslavjanskaja pismennost'. Rezul'taty razšifrovki. s. 328. ISBN 5-85617-001-6.
- CHABURGAJEV, G. 2012. Staroslavjanskij jazyk. Astrachaň: Al'janS. s. 288. ISBN 978-5-91872-015-8.
- STANISLAV, J., 1978. Starosloviensky jazyk I. Bratislava: SPN. s. 370. ISBN neevidované
- STANISLAV, J., 1987. Starosloviensky jazyk II. Morfológia. Bratislava: SPN. s. 370. ISBN neevidované.
- ŠTEC, M. 1997. Staroslovienčina a cirkevná slovančina. Prešov: Pravoslávna bohoslovecká fakulta PU v Prešove. s. 171. ISBN 80-88885-20-5.
- ŠTEC, M., 1994. Úvod do staroslovienčiny a cirkevnej slovančiny. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, 1994. s. 234. ISBN 80-7097-287-4.